

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/475/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4211224159
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Harbuta
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4211224159.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, v mene ktorej koná Mgr. Tomáš Kušník, advokát a konateľ, proti odporcovi: B. X., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom F., D. XXX/XX, t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody, Hrnčiarovce nad Parnou, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom Bratislava, Fedinova 9, IČO: 42 260 086, zast. HKP Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava, Sasinkova 6, IČO: 36 727 334, o zaplatenie 342,44 eura s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka na strane odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 26. 06. 2013 č. k. 6Ro/606/2011-40, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd návrh vedľajšieho účastníka na strane odporcu na prerušenie konania z a m i e t a.
- II. Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu p o t v r d z u j e.
- III. Navrhovateľovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Komárno zo dňa 31. 01. 2012 č. k. 6Ro/606/2011-15 v celom rozsahu a konanie zastavil. Odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že dňa 31. 01. 2012 vydal platobný rozkaz, ktorý odporca prevzal dňa 24. 05. 2012. Dňa 07. 06. 2012 oznámilo Spotrebiteľské združenie OSA vstup do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu. Písomným podaním zo dňa 23. 11. 2012 navrhovateľ vzal návrh na začatie konania v celom rozsahu späť a žiadal konanie zastaviť. Keďže navrhovateľ vzal späť návrh na začatie konania v čase, kedy vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu ešte ani nezačala plynúť lehota na podanie odporu, v intenciách ust. § 174 ods. 5 OSP predmetné konanie zastavil. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 OSP tak, že odporcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko tento si žiadne trovy neuplatnil a ani mu žiadne trovy nevznikli. Rovnako nepriznal náhradu trov konania ani vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu. V tomto smere mal za to, že vedľajším účastníkom uplatnené trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva odporcu. Vedľajší účastník na strane odporcu vo veci nevystupuje ako splnomocnený zástupca odporcu, o jeho vstupe do konania odporca nemal doposiaľ ani žiadnu vedomosť. Navyac oznámenie o vstupe do konania bolo štylizované všeobecne, pričom vedľajší účastník v čase doručenia oznámenia o svojom vstupe do konania nemal žiadnu vedomosť o spore, jeho charaktere, skutkovom a právnom dôvode jeho vzniku. Zdôraznil, že vedľajší účastník sa sám a dobrovoľne rozhodol vstúpiť do predmetného konania. Právne zastúpenie vedľajšieho účastníka označil za nadbytočné, účelové a nehospodárne, keďže združenie sa samo prezentuje ako inštitúcia spôsobilá na ochranu spotrebiteľa aj v rámci súdneho konania (článok IV. Stanov). Záverom uviedol, že o vrátení súdneho poplatku za návrh navrhovateľovi rozhodne po právoplatnosti uznesenia o zrušení platobného rozkazu a zastavení konania.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie vedľajší účastník na strane odporcu, len v časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka, domáhajúc sa ním jeho zmeny a priznania mu náhrady trov konania, prípadne jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodil, že súd prvého stupňa nedostatočne skutkovo a právne vec posúdil, keď žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania. Podľa jeho názoru súd mal o trovách konania rozhodnúť podľa § 146 ods. 2 veta prvá OSP a zisťovať, či návrh na začatie konania bol podaný dôvodne a či navrhovateľ svojim nedôvodne podaným návrhom nezavinil, že konanie sa muselo zastaviť. Opierajúc sa o ust. § 93 ods. 2-4 OSP mal za to, že mu vznikli trovy konania z titulu právneho zastupovania právnym zástupcom (advokátskou kanceláriou) podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Nepriznanie mu náhrady trov konania označil za nesprávne a odporujúce zákonom SR a predpisom EÚ. Pokiaľ je možné, aby sa navrhovateľ dal zastúpiť advokátskou kanceláriou a v prípade úspechu vo veci žiadal náhradu trov právneho zastúpenia, musí byť možné, aby mal takéto oprávnenie aj vedľajší účastník. Uviedol, že námietka premlčania nebola a ani nemohla byť daná, je právnou námietkou vyplývajúcou z hmotnoprávných predpisov, pričom je pravdepodobné, že hlavný účastník by bol vo veci neúspešný, ako neboli úspešní ďalší spotrebiteľia, od ktorých navrhovateľ vymáhal premlčané nároky. Súd prvého stupňa mu nepriznaním náhrady trov konania poprel rovnosť podmienok v súdnom konaní, zasiahol do jeho procesných práv garantovaných v ust. § 93 ods. 4 OSP, čím znemožnil reálny výkon jeho úloh vymedzených zákonom. Zároveň tým odňal spotrebiteľovi právo na kvalifikovanú pomoc spotrebiteľského združenia a porušil princíp „rovnosti zbraní“. Záverom poukázal i na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov v Nitre, v Trenčíne, v Banskej Bystrici, v Košiciach, v Trnave a v Prešove, ktoré mu priznali právo na náhradu trov konania. V prípade stotožnenia sa odvolacieho súdu s názorom súdu prvého stupňa, žiadal prerušiť konanie postupom podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP a požiadať Súdny dvor Európskej únie o rozhodnutie o práve spotrebiteľského združenia na plnohodnotné právne zastúpenie- vrátane práva na priznanie náhrady trov konania v prípade, ak procesné úkony združenia budú v súdnom procese na prospech spotrebiteľa a budú mať v časti týkajúcej sa účasti spotrebiteľského združenia za následok úspech vo veci- ako o predbežnej otázke.

Navrhovateľ vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správne potvrdiť. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania vo výške 25,31 eura. Uviedol, že vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnú pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Navyiac združenie malo možnosť využívať aj podporu určenú ministerstvom. V tomto smere poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co/26/2012 a sp. zn. 3CoB/259/2011, ktorý v obdobných prípadoch nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov právneho zastúpenia. Konštatoval, že združenie nemá vedomosť o prejednávacom prípade, paušálny vstup do konania navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Uzavrel, že trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, čo je dôvodom hodným osobitného zreteľa v zmysle § 150 OSP. Argumentoval tiež dôvodmi uvedenými v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/35/2012, sp. zn. 13Co/36/2012, sp. zn. 13Co/40/2012, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/100/2012 a v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/03. Návrh vedľajšieho účastníka na strane odporcu na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie označil za nedôvodný a nespĺňajúci podmienky prejudiciálneho konania. Zdôraznil, že Súdny dvor Európskej únie nemôže v žiadnom prípade vykladať vnútroštátne právo alebo posudzovať jeho platnosť. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/70/2012.

Odvolací súd posudzujúc návrh vedľajšieho účastníka na strane odporcu na prerušenie konania v zmysle ust. § 109 ods. 1 písm. c) OSP dospel k záveru o jeho nedôvodnosti. Zo žiadneho ustanovenia OSP totiž nevyplýva povinnosť všeobecného súdu prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru návrh na rozhodnutie o prejudiciálnej otázke o výklade právneho aktu Európskej únie len na návrh účastníka konania. Predpokladom takéhoto procesného postupu nie je len skutočnosť, že sa v konkrétnej veci aplikuje ustanovenie zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah únieových právnych noriem, alebo ak sa aplikuje ustanovenie únieového právneho predpisu, ale že rozhodnutie o otázke hraníc aplikovateľnosti únieového práva, o jeho výklade alebo o jeho platnosti musí bezprostredne súvisieť so sporom prejednávaným vnútroštátnym súdom. Prejudiciálna otázka nastolená Súdnemu

dvoru EÚ pritom nesmie byť zjavne neopodstatnená a irelevantná vo vzťahu k prebiehajúcemu konaniu. Začatie konanie o predbežnej otázke tak nie je potrebné v prípadoch, keď sú výklad a aplikácia únieového práva natoľko zrejmé, že nie je potrebné obracať sa s predbežnou otázkou na Súdny dvor EÚ (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 388/2010 z 19. 10. 2010).

Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd návrh vedľajšieho účastníka na strane odporcu na prerušenie konania v zmysle ust. § 109 ods. 1 písm. c) OSP ako nedôvodný zamietol.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie vedľajšieho účastníka na strane odporcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Predmetom tohto konania bol návrh navrhovateľa, doručený súdu prvého stupňa dňa 22. 12. 2011, ktorým sa voči odporcovi domáhal zaplata sumy 342,44 eura s príslušenstvom z titulu poskytnutého úveru na základe zmluvy o bežnom účte v SK k programu služieb č. 3240143709, uzatvorenej medzi právnym predchodcom navrhovateľa- Ľudová banka, a.s. a odporcom dňa 23. 11. 2006. Súd prvého stupňa dňa 31. 01. 2012 č. k. 6Ro/606/2011-15 vydal platobný rozkaz, ktorým uložil odporcovi povinnosť zaplatiť do 15 dní od doručenia platobného rozkazu navrhovateľovi sumu 342,44 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 14,25 % ročne zo sumy 342,44 eura od 01. 03. 2008 do zaplata, alebo aby v tej istej lehote podal odpor s odôvodnením vo veci samej a náhradu trov konania titulom zaplata súdneho poplatku sumu 20,50 eura a titulom trov právneho zastúpenia sumu 81,53 eura, alebo aby v tej istej lehote podal odvolanie proti výroku o náhrade trov konania. Písomným podaním, doručeným súdu prvého stupňa dňa 07. 06. 2012 spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom v Bratislave, Fedinova 9 oznámilo vstup do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu a vzniesol námietku premlčania. V nadväznosti na to navrhovateľ písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 23. 11. 2012 zobral späť svoj návrh na začatie konania a žiadal predmetné konanie zastaviť a vedľajšiemu účastníkovi nepriznať náhradu trov konania. Preskúmaným uznesením súd prvého stupňa zrušil platobný rozkaz zo dňa 31. 01. 2012 č. k. 6Ro/606/2011-15 v celom rozsahu a predmetné konanie zastavil. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Tieto výroky odvolaním dotknuté neboli, v dôsledku čoho nadobudli právoplatnosť. Predmetom odvolacieho konania je takto len vedľajším účastníkom na strane odporcu napadnutá časť, týkajúca sa trov konania, ktorou mu súd prvého stupňa nepriznal náhradu trov konania.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP, žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 OSP, ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Vychádzajúc z dikcie zákona (§ 142 OSP) je zrejmé, že občianskoprávne (sporové) konanie je ovládané zásadou zodpovednosti za výsledok konania, podľa ktorej účastník, ktorý mal v sporovom konaní plný úspech, má právo na náhradu všetkých trov konania vynaložených na účelné uplatňovanie alebo bránenie svojho práva. V prípade zastavenia konania však naopak zásadne žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (§ 146 ods. 1 písm. c) OSP). Výnimku z tejto všeobecnej zásady predstavuje ustanovenie § 146 ods. 2 OSP, podľa ktorého možno niektorému z účastníkov uložiť povinnosť uhradiť druhému z účastníkov trovy zastaveného konania, a to podľa vety prvej tohto ustanovenia tomu z účastníkov, ktorý zavinil, že konanie muselo byť zastavené, a podľa vety druhej tohto ustanovenia odporcovi v prípade, ak pre jeho správanie bol vzatý späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne. V tomto ustanovení sa teda opätovne premieta zodpovednosť účastníka za zavinenie na zastavení konania, ktoré sa však výlučne posudzuje z procesného hľadiska. Dôsledkom spätvzatia návrhu navrhovateľa bolo právoplatne zastavené konanie, ktoré s ohľadom na zhora uvedené závery bolo zavinené navrhovateľom, čím bol daný dôvod pri rozhodovaní o trovách konania na aplikáciu ust. § 146 ods. 2 prvej vety OSP.

Právo na právnu pomoc sa priznáva každému, fyzickej i právnickej osobe, ak vystupuje v spore ako žalovaná strana. Hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v čl. 47 ods. 2 Ústavy SR (teda aj súdy) majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkovi, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc. Súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na náhradu

účelne vynaložených trov konania. Pojem „účelnosť“ je potrebné vykladať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, resp. pred nákladmi nadbytočnými, či nadmernými. Preto pri posudzovaní účelnosti nákladov vynaložených na právne zastúpenie treba dôsledne rozlišovať, či právne zastúpenie advokátom je využitím ústavne zaručeného práva na právnu pomoc, alebo či ide o zneužitie tohto práva na úkor protistrany, napr. zastúpenie v celkom banálnej veci alebo zrejma snaha zvýšiť náklady konania protistrane a pod. (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3819/13).

Odvolačný súd posudzujúc prejednávajúcu vec v zmysle vyššie uvedených záverov a citovanej právnej úpravy dospel k záveru o vecnej správnosti preskúmaného rozhodnutia súdu prvého stupňa, keď vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu nepriznal náhradu trov konania z dôvodu, že ním uplatnené trovy konania, pozostávajúce z trov právneho zastúpenia nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva odporcu v predmetnom konaní. Ako už bolo vyššie uvedené, späťvzatím návrhu navrhovateľ procesne zavinil zastavenie konania, a preto vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu vzniklo právo na náhradu trov konania v zmysle ust. § 146 ods. 2 prvá veta OSP. Posudzujúc však účelnosť nákladov vynaložených na právne zastúpenie, súd prvého stupňa správne nepriznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov konania, na ktorú by mal inak právo. V danej veci je totiž nesporné, že vedľajší účastník na strane odporcu zastúpený advokátskou kanceláriou vstúpil do predmetného konania, pričom v písomnom podaní, doručenom súdu prvého stupňa dňa 07. 06. 2012 vzniesol všeobecne formulovanú námietku premlčania, aktualizovanú len o údaje odporcu a o individualizáciu pohľadávky navrhovateľa. S ohľadom na množstvo obdobných prejednávanych vecí niet sporu o tom, že vedľajší účastník na strane odporcu zastúpený advokátskou kanceláriou hromadne vstupuje do porovnateľných vecí navrhovateľa, kde sa obsah jeho podaní mení len o individualizáciu tej- ktorej veci. V takomto prípade trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach nemožno považovať za trovy účelne vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde. Takýto záver je plne súladný i s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. 06. 2014 sp. zn. 6 MCdo 9/2013, v ktorom najvyšší súd zaujal jednoznačné stanovisko, podľa ktorého zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom vo veciach, ktoré spolu napĺňajú charakteristiku tzv. hromadných vecí, sa javí ako odporujúce rozumnosti, a teda ako zneužitie práva na právnu ochranu, pričom to má za následok povinnosť súdov konštatovať neúčelnosť nákladov vynaložených na právne zastúpenie, a teda ich nepriznanie účastníkovi, ktorý by inak na ich náhradu mal právo.

Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 150 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, a to z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré vzhliadol v tom, že navrhovateľ už vo svojom písomnom podaní zo dňa 15. 11. 2012, ktorým vzal návrh na začatie konania späť, použil rovnaké argumentačné tvrdenia ako vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu, z ktorého dôvodu mu odvolací súd za tento úkon náhradu trov konania nepriznal, keďže ho považoval za nadbytočný a účelový. Navyše prihliadajúc na vyššie uvedené závery aplikovateľné pre každú sporovú stranu, v prípade písomného vyjadrenia navrhovateľa k podanému odvolaniu ide taktiež o formulárové podanie, hromadne podávané do obdobných prejednávanych vecí.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.